

Wiadomości krajowe.

Uwiedomienie

C. K. Rządu krajowego.

Przy C. K. krajnym Sądzie Wiszniokim jest do obsadzenia miejsce bezpłatnego Auskultanta. Życzący sobie takowe otrzymać, podać maia prosby należyte dowodami wsparte w ciągu czterech tygodni do rzeczonoego Sądu bezpośrednio, lub jeżeli na publicznym zostają urządzie, przez swoje Prezydya.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Goniec Londyński umieścił wiele wiadomości z południowej Ameryki, w których jednakże wyczytaliśmy mało nowych i ważnych rzeczy. Posel północnej Ameryki P. Anderson płynąc na parowym statku rzeką Magdaleny aż do Hondy, przybył d. 10go Grudnia do Santa Fé de Bogota, i od Rządu Kolumbijskiego przyjmowany był z wielkiem wyszczególnieniem. Nie dawno przed tem wydał Kolumbijski Rząd adres do mieszkańców Rzeczypospolitej, winażując im zdobycia twierdzy Puerto-Cabello ostatniej Hiszpańskiej posiadłości w kraiu Kolumbijskim. Gazeta Kolumbianin umieściła d. 4go Lutego za twierdzenie ze strony Peruwiańskiej Kongresu traktatu przymierza między Kolumbią i Państwem Peru.

Brazylia i Portugalia.

Gazety Rio-de-Janeirskie odebrazo w Londynie do d. 27go Lutego. Dziennik Rio-de-Janeirski poumieszczał adressy wielu miast i prowincyi cieszących się z przelazonej Konstytucyi, w której znalazną największy dowód liberalizmu, i dobrych zamiarów Cesarza, tudzież pewną porękoymią przyszytej pomyslności i potegi Brazylji. Wszystkie prowincyje i miasta chcą tę Konstytucyją zaprzysiędz co iaż nawet uczynily niektóre. Uchwalono w jednym z licznych wyroków Cesarza, że w terażniejszych okolicznościach byłoby nieodzownie potrzebną rzeczą mieć na

pogotowiu znakomitą siłę lądową i morską sto dla zabezpieczenia niepodległości Państwa przeciw zamachom jego przeciwników, ale ponieważ wyrokiem ze Stycznia 1823 rozpisano powszechne i dobrowolne składki na opędzenie kosztów do utrzymania wojska potrzebnych, Cesarz Jegomość zalecił Rządowi Prowincyi Minas Geraes, przestać iaż najprędzey złożone summy.

Edyktem z d. 7go Lutego nakazano osobom przybyłym od 1go Stycznia r. b. z Europy, lub z której prowincyi Państwa, ażeby w przeciagu trzech dni stawily się przed policyją i wymienily nazwiska swoje, wiek i ojczyznę.

Dziennik Rio-de-Janeirski z d. 7go Lutego umieścił obszerny wyrok zawięrający wyszczególnienie środków służyc mogących ku ucwilizowaniu dzikiego pokolenia Botokudów, którzy w większej teraz iaż niegdys liczbie przybywac zwykli na brzegi rzeki Doce, w prowincyi Espirito Santo. Rząd wszelkich ożywaio środków do naklonienia ich, ażeby na jednem miejscu zamieszkać chcieli, w celu tym zalozyć kazal trzy Aldy albo Indyjskie wioski. Botokudowie (mówi jedna z Gazet Angielskich) są, iaż wiadomo narodem wojowniczym, a wojnę prowadzą szczególniejszym sposobem. Nie liczą zwycięstw swoich po ilości odciętych głów, lub uszów, iaż niektóre Azjatyckie narody, albo po liczbie ozaszek, iaż niektóre Amerykańskie; ale po wielości drewnianych kolków, które powyciągali z ust i z uszów pobitych nieprzyjaciół. Zwycięzca z pokolenia Botokudów, przyozdobiony trofeami z kolków, wyglada iaż podróżniący przedawacz szpuntów do beczek.

Gazety Lizbońskie, które do d. 3go Kwietnia nadeszły do Londynu umieściły wyiątki z wychodzącej w Babilii Gazety *Eco da Patria*, i obszerny Królewski wyrok odwołujący niektóre pod Rządem rewolucyynym wydane rozporządzenia.

Gazeta Lizbońska z d. 30go Marca powiada że dla okazania, iaż ich narzędzi używa rewolucyja do spełnienia swoich niecnnych zamiarów umieściła szczegóły o Lordzie Coch-

ranie i wyjętą ze wspomnianey Bahijskiej Garety nader pochlebną i pełną komplementów mowę, którą w Rio-de-Janeiro miała Deputacyja Izby do Lorda, imieniem mieszkańców stolicy d. 18go Października 1823. W dodatku do powyższych doniesień przyłącza Gazeta Lizbońska wyciąg processu kryminalnego wyjętego z Gońca Angielskiego z d. 21go Czerwca 1824, wydanego wtedy Lordowi Cochrane z powodu znanej giełdowej sprawy, do której należał z P. Butt i z innymi.*)

Hiszpania.

Gwiazda z d. 21go Kwietnia donosi następujące wiadomości z Madrytu pod d. 15tym wspomnionego miesiąca: »JKMość odjechał dnia 9go z Aranjez do Toledo, gdzie przez wielki tydzień miał bawić. — Urzędnicy mianowani od d. 7go Marca 1820 oddaleni zostali z urzędu, a to na mocy wyroku z d. 26go Października r. z., ale ponieważ Król Jegomość nie chce niewinnych mieszać z winnymi, tym więc urzędnikom, którzy nie będą przekonani o żaden osobisty występki raczył zezwolic na pobieranie płacy wysłużoney, która przynależy im się za usługi czynione krajowi przed rewolucyją. — Rząd odebrał depesze od Gubernatora z Porto-Ricco z d. 5go Lutego. Władza Królewska już w tey ważney osadzie zupełnie przywróconą została.«

Baron d'Eroles przed odjazdem swoim z Barcelony wydał następujący dzienny rozkaz do woyska, któremu dowodził:

»JKMość postanowszy wyrokiem z d. 17go Lutego r. b. ażebym udał się do Dworu i należał do wydziału przekształcającego woysko, Jenerałowi Porucznikowi Margrabiemu Campo Sagrado poruczyć raczył dowództwo nad woyskiem i prowincyją, a zatem tenże od dnia dzisiejszego ma być uważany za właściwego Jenerała Kapitana tey prowincyi.«

»Żołnierze! Widzicie z powyższego jakim dowodem zaufania zaszczycił mnie Król Jegomość powoławszy mnie na członka wydziału przekształcającego woysko. Wiem, że to wyszczególnienie winien jestem poczęści waszemu służbie i cnotom wojowniczym, nad którymi każdy się podziwiał, kto ie z bliska uważał.«

»Żołnierze! Napominam was, ażebyście się zalecali samemi temi dobrymi przymiotami, pod rozkazami godnego Jenerała, następujące-

go po mnie. Będzie ie miał tak oceniać jak to czynił zawsze wasz dowódzca i towarzysz broni.«

»Baron d'Eroles.«

Wielka Brytania i Irlandyja.

Podług nowszych wiadomości z Londynu z d. 17go Kwietnia, słabość Lorda Liverpoola nie była tak wielką jak z początku ogłoszono. Minister ten dowiedziawszy się o śmierci Xiężny Devonshire w Rzymie, kazał odwołać bal na który poczyniono już przygotowania i porzeczono bilety. Osoby, które nie wiedziały o tem, że Xiężna Devonshire była szwagrową Lorda Liverpoola (rodzoną siostrą jego małżonki) wnosily z tąd, że Lord Liverpool zapadł powtórnie i niebezpiecznie na tę samą słabość.

Lord Wellington najął dóm w Cheltenham, gdzie kąpieli używać zamysła.

Nową Kolumbijską pożyczkę zawarto d. 14go Kwietnia po 3 i pół od sta nagrody. Tak wielki był nacisk kupujących, że prawie na sześć razy tyle żądano papierów, ile kapitał pożyczki wynosił.

Agent Lloyd Marsylii pisze pod d. 9tym Kwietnia co następuje: »Statek Racer, który d. 30go Marca był jeszcze w Algierze, zawinął tu dnia dzisiejszego. Dwie Angielskich fregat krążyło pod Algierem a dwie po pod Bonę. Dotąd żadney jeszcze nie zrobione ugody i zdaie się, że nie tak prędko nastąpi. Okręt liniowy Revenge z Admiralem Sir Harry Neale na pokładzie, odplynął ze stanowiska Algierskiego do Mahonu. Sądzą, że z tamtąd uda się do Malty, lub do Marsylii. Eskadra Holenderska stała d. 13go Marca w Mahonie, lecz odtąd nic o niey nie słyszano. Admirał Ruysch miał zamiar udać się wkrótce na morze, krążyć po brzegach Hiszpańskich, a potem powrócić do blokady Algierskiej.

Niektóre Londyńskie Dzienniki zbiłają wiadomość ogłoszoną przez gazetę stałego lądu, jako Jenerał Miua starał się o pozwolenie zamieszkania w Niderlandach, lub w Prusiech. To iednak pewną jest rzeczą, że najął dóm w Burton-Crescent. Stęchło zresztą, że Angielscy Ministrowie chcieli zrobić w Parlamencie wnioszek, ażeby roczne utrzymanie wyznaczono Hiszpanom, którzy przed 31szym Marca schronili się do Anglii.

Znany Jenerał Vigo był Gubernator Korunny przybył właśnie do Londynu. Ma zamiar podać do Rządu Francuzkiego memo-

*) Panowie ci posłali gońca do Londynu z doniesieniem fałszywym o wkroczeniu sprzymierzeńców do Paryża.

ryiał, dopominając się o powrót mienia, który mu zabrali Rząd Hiszpański.

Okręt przewożący Success wypłynął d. 31. Grud. r. z. z Sierra-Leone d. 22. Stycznia powrócił z Cap-Coast, a d. 14 Lutego z wyspy Wniebowstąpienia. D. 10go Kwietnia zawinął do Portsmouth. Przybyły na nim Kapitan Filmore donosi, że wojna z Aszantysami trwa ciągle. Sir Karol Maccarthy z wojskiem wyruszył w pole, a wszyscy Europejczycy z Cap-Coast udali się za nim z zapasami wojennymi. Klimat Afrykański znośnie znieśli wojsko przybyłe z Europy.

Fregata Maidstone pod dowództwem Komandora Beller wypłynęła z Portsmouth na morze z rozkazem Rządu zniesienia na brzegach Afrykańskich handlu niewolnikami.

Goniec Londyński zapewnia podług najnowszych wiadomości z Meksyku, że rozterki zaszły tam w miesiącu Styczeniu ustały już zupełnie, a spokojność przywróconą została w całym obrębie Państwa.

Francyja.

Następująca jest zupełna treść przelożonego w Izbie Parów d. 5. Kwietnia wniosku do prawa (ob. Nr. 49. Gaz. n.) względem wybroczeń popełnionych w kościołach, lub w innych służbie Bożej poświęconych domach: —

Art. 1. Kto przekonany będzie o kradzież, którą popełnił w domu przeznaczonym do sprawowania religii Państwa, albo obrządku religijnego prawem pozwołonego we Francyi podpadnie karze obiętej w artykułach 381, 382 i 386 Nru. 1széy księgi ustaw karnych, ale wtedy tylko, jeżeli kradzież popełniona była ze wszystkimi w rzeczonych artykułach wymienionemi szczegółami. Art. 2. Osoba przekonana o skradzenie poświęconych naczyń, albo innych przedmiotów przeznaczonych do sprawowania obrzędów religii Państwa, lub innych prawem we Francyi zezwołonych religii, skazana będzie na czas pewny do robót przymuszonych. Art. 5. Osoba przekonana o spełnienie uczynku skromności i wstyd obraźliwego w domu poświęconym religii Państwa, lub w innym domu religijnym obrządku prawem dozwołonego we Francyi, skazana będzie na pięcioletnie więzienie i na karę pieniężną od 500 do 10,000 franków. Art. 4. Artykułem 291 księgi ustaw karnych obięta karze rozruchy i nieporządki wtedy nawet podpadną karze zawartéj w powyższym artykule, jeżeli popełnione będą w kościołach, lub świątyniami obrządków religijnych prawem

pozwolonych we Francyi. Art. 5. Artykuł 207my księgi ustaw karnych wyznacza karę sześciomiesięcznego do dwuletniego więzienia i karę pieniężną od 200 do 2000 fr. za zniszczenie, do wolne obalenie, popsucie albo schabienie pomników, posągów lub innych przedmiotów poświęconych religii Państwa, albo innym prawem we Francyi zezwołonym religiom. Jeżeli występki ten popełniony został wewnątrz kościoła religii Państwa, lub domu religijnego przeznaczonego na obrządku innego jakiego wyznania, winowayca ukarany będzie więzieniem od jednego do pięciu lat i zapłaceniem 1,000 do 5,000 franków. Art. 6. Artykuł 463ci księgi ustaw karnych nie może być zastosowany do występków wymienionych w artykułach 3, 4 i 5 niniejszéj ustawy, również także zastosowany być nie może do występków obiętych artykułem 401, jeżeli one spełnione były w samym kościele poświęconym religii Państwa, lub w innych świątyniach na obrządku prawem we Francyi dozwołonych religii. »

Izba Parów przyjęła na posiedzeniu z d. 17. Kwietnia Hrabów Haubersant i Emery za dziedzicznych Parów, również także Hrabów Courtavel-Peze i d'Orlande, mianowanych wyrokiem z d. 23. Grudnia r. z. przeyrzawszy ich prawa. Minister Sprawiedliwości podał wnioski do prawa względem pensjonowania Sędziów z powodu ich stanu zdrowia; wniosek ten do biór odesłano. Hrabia Deseze miał mowę pochwalną na zmarłego Courtois de Pressigny, Arcybiskupa Besançonu, a Hrabia Lecouteult zamknął posiedzenie zdaniem sprawy o prośbach.

Względem wspomnionego w ostatniéj Gazecie naszéj obrazu Rubensu, Gwiazda z d. 21. Kwietnia pisze, co następuje: »Obraz uszkodzony w Muzeum jest obrazem Rubensa mniejszéj wartości. Do spełnienia téj zbrodni użyto kwasu wiotryolowego, którym pokropiono obraz. Stać się to musiało d. 15. w. m. między 3cią i 4tą godziną po południu, którego dnia Muzeum otwarte było samym tylko artystom i cudzoziemcom, mającym wstępne kartki. Niektóre osoby zapewniają, iż jeszcze o 3ciéj godzinie widziały nieuszkodzony obraz. Muzeum zamknięto aż do dalszego postanowienia na rozkaz Hrabiego Forbin. Twierdzą, że tenże sam zbrodzień groził innym listem, iż wytrnie wszystkie zwierzęta w Królewskiéj menażeryi.«

Pierwszy obwód wyborczy Paryża obie rze na miejsce Jenerała Foy nowego Deputowanego.

W Departamencie Wyższéy Saony w Kopalni węgla zapalił się z okropnym grzmo-tem d. 10. Kwietnia gas palny zebrany w kanałach podziemnych, gdzie właśnie wielu ludzi pracowało. Dla braku powietrza nie można było wejść do kanałów, ani dać pomocy robotnikom. Pięciu gorników ocalonych położeniem miejsca z trudnością wydobyło się z tego kanału, powracając widzieli towarzyszków swoich albo już nieżywych, albo leżących w dymie, bez przytomności. Ostatnich wzięli z sobą, poezem wyciągnięto ich za pomocą parowéy maszyny. Pośpieszono i innym na pomoc, ale dla braku świeżego powietrza tylko trzynastu najbliższych można było uratować; wyciągnięto ich skałozonych i oguszonych, iednak wszyscy odzyskali szczęśliwie przytomność. Dopiero nazajutrz można się było dostać do kanałów, z których wydobyto zwłoki zostu innych robotników.

N i e m c y.

Wirtembergska Izba Deputowanych odroczona dnia 23. Grudnia r. z. zgromadziła się znowu dnia 22. Kwietnia w Sztutgardzie i rozpocznie na nowo przerwane obrady swoje.

Królestwo Polskie.

Dnia 4. Marca na zgromadzeniu politycznym miasta Lublina pod łaską Marszałką JW. Jakóba Swiderskiego, obrany Deputowanym na Seym W. Dom: Boczarzski Patron Trybunału a Radcą Woiewództwa W. Jan Kierłowicz Obywatel Jeometra. Assessorami byli WW. Wino. Ostrowski, Obywatel i Witalis Witkowski Professor, a Sekret: W. Chrościelewski Podsedek.

D. 20. Marca na zgromadzeniu gminnym Okręgu Janowskiego pod łaską JW. Józefa Dołińskiego, Marszałka, obranym został Radcą Woiewództwa W. Jan Terlecki. Assessorami byli WW. JX. Lubaczowski i JX. Iwaiskiwicz, a Sekretarzem W. Godziszewski, Professor Szkół Zamoykich.

D. 24. Marca w Garwolinie odbył się Seymik Szlachecki Powiatu Garwolińskiego, pod przewodnictwem JW. Piotra Paliszewskiego, Marszałka, Sędziego Pokoju tegoż Powiatu i Dziedzica Dóbr Gorzna. Assessorami byli WW. Józef Cichocki, Dóbr Wilgi i Józef Celiński, Dóbr Sulbin dolny Dziedzice, Sekretarzem zaś W. Antoni Pniewski, Dziedzio Dóbr Kobylki Woli. Obrani Radcami Woiewódzkiemi tenże Marszałek Seymiku i JW. Franciszek Olszewski.

Dnia 29. Marca w Radomiu na zgromadzeniu politycznym miasta Radomia odbytem pod łaską Marszałkową JW. Macieja Dziezickiego wezwani na Assessorów JW. Jan Pustynik, Deputowany na Seym i Antoni Mawiewski, dotychczasowy Rada Woiew., a Sek: W. Szymon Chalubiński Patron Trybunału. Obrany Radcą Obyw. tenże Sekretarz Seymiku.

D. 21. Kwiet. w Stanisławowie na zgromadzeniu politycznym Powiatów Stanisławowskiego i Siennickiego, pod łaską Marszałkową JW. Jana Kant: Matlińskiego, Kanonika Łęczyskiego, Dziekana Stanisławowskiego Proboszcza Dąbrowskiego wybranym został Deputowanym na Seym JW. Ignacy Szymanowski, Dziedzio Cygowa, a Radcą Obyw: JW. Antoni Siarczyński Dziedzio Chrzesnego, Assessorami byli W. JX. Jurkowski, Kanonik Lubel: Proboszcz Stanisław. i W. Nikod. Jankowski Burmistrz miasta Stanisławowa a Sekretarzem W. Stanisław Kopczyński Obyw. miasta Latowicza.

R o s s y i a.

Gazety Hamburgskie donoszą, co następnie, z Petersburga pod d. 7. Kwietnia: »Na mocy Ukazu Cesarzkiego z d. 27. Stycznia postanowiony będzie trzeci oddział w wydziale kryminalnym Rządzącego Senatu; a na mocy drugiego Ukazu z dnia 26go Lutego oprócz będącego w Wilnie głównego kryminalnego Sądu, założony ieszcze będzie szczególny Sąd kryminalny. — Rektorowie duchownych Akademii Moskiewskiej i Kijowskiej: Cyrylus i Moyżesz otrzymali ordery S. Włodzimierza 3oiej klasy, a Wice-Gubernatorowie Niższego Nowgorodu i Włodzimierza Hrabia Tolsto i P. Jesyków osadzone brylantami ordery S. Anny 2oiej klasy. — Podpułkownik Seliwanów został dowódcą Kiszzenewa. — Przychody miasta Moskwy wynosiły roku zeszłego 2,195,000 rubli, a wydatki 2,076,273 rubli, z których na utrzymanie miejskiej Policji i żandarmerji wyszło 766,422 rubli. — Słychać, że Cesarz Jegomość wyzna-czył 13 milionów na wystawę gmachów publicznych w Petersburgu. — W nocy z d. 11. na 12. Lutego czuło się daleko w Irkucku w Syberji lekkie trzęsienie ziemi. — Mnemozy-na, Gazeta Szwedka wydawana w Abo, przestała już wychodzić, na iéy miejsce wychodzić będą tygodniowe wiadomości.